

Nr 177

Av herr Svanström, *angående ändrad tidpunkt för allmänna val.*

Tidpunkten för de allmänna valen har ända sedan författningsreformen 1919 varit fastställd till tredje söndagen i september. Redan när detta beslut fattades var meningarna delade om lämpligheten av denna tidpunkt. Sålunda påpekades olämpligheten ur jordbrukets synpunkt på grund av det under valkampanjen pågående skördarbetet. Dessutom riktades vissa erinringar mot att valet förrättades en söndag.

Utöver de skäl som 1919 anfördes mot tidpunkten för valdagen kan numera andra invändningar göras, framför allt att den allmänna semestern infaller helt eller delvis under den tid förberedelserna till valet pågår. Även om endast politiskt engagerade personer riskerar att få sin semester mer eller mindre splittrad genom det politiska arbetet, så är likväl kollisionen mellan semester och valförberedelser ägnad att minska intresset för politiska ting hos den stora allmänheten. För både företagare och anställda inom jordbruk och trädgårdsskötsel och för löneanställda i de flesta företag, inom skolväsendet, i allmän tjänst och många andra yrken skulle förläggandet av valdagen till en senare tidpunkt vara fördelaktigt, detta sett från flera synpunkter. Från demokratisk synpunkt måste det anses angeläget att alla medborgare, som vill delta i valförberedelserna eller som vill grundligt sätta sig in i de politiska frågorna inför ett val, kan göra detta utan alltför stora uppoffringar i form av inskränkningar i semesterledighet eller spillande av dyrbar arbetstid.

Vad gäller förläggandet av valdagen till en söndag så har detta på många håll uppfattats som olämpligt ur kyrklig synpunkt. I många andra länder förrättas valen på en vardag. Eftersom deltagandet i fria val är de svenska medborgarnas förnämsta demokratiska rättighet, skulle man kunna överväga att göra valdagen till en arbetsfri dag, en helgdag utan kyrklig karaktär.

Mycket talar för att som allmän valdag fastställa en måndag i slutet av oktober månad. Självfallet måste en ändring av valdagen till en senare tidpunkt än den nuvarande bli föremål för en ingående utredning, som i görigaste mån skulle ta hänsyn till alla de synpunkter som kan framkomma från olika håll.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att en utredning verkställs angående möjligheten att fastställa valdagen till en senare tidpunkt på hösten och måhända till en vardag.

Stockholm den 26 januari 1961

Ivan Svanström